

Водич кроз домаћу стручну периодику

Водич кроз домаћу стручну библиотекарску периодику у прошлом броју била је Милица Стевановић, и сама уредница крушевачке *Савремене библиотешке*. Њено уводно слово прецизно је осликало ову проблематику, а ми ћемо приказати нове бројеве часописа који су у међувремену објављени. Списку гласила која редовно пратимо додајемо први број нишке *Библиозоне* и друге бројеве *Годишњака* Народне библиотеке „Стојан Трумић“ у Тителу, неготинског *Библиописа* и прекодринског *Библиошкарства Српске*.

Годишњак Библиошке Матице српске за 2009. годину (Нови Сад, 2010) објављује опширан извештај о раду БМС у прошлој години и више текстова који се односе на културну историју и активности ове установе на њиховој заштити, обради и промоцији.

Лазар Чурчић се бави хронологијом стваралаштва Младена Лесковца од 1941. до 1944, Радован Мићић манастиром Крушедол и његовим првим ктиторима, Гордана Петковић браћом епископима др Иринејом и Стеваном Ђирићем, а Радивој Додеровић њиховом поклон-библиотеком. Светлана Вучковић пише о уређењу, обради и заштити библиотеке Бачке епархије, Љубица Бошковић и Даниела Кермеци о Матици српској и Емилу Пикоу, а Тамара Мијатовић о ретроспективној обради и ревизији серијских публикација у БМС. „Календари од бројки и слова до савременог медија за комуникације“, наслов је текста Светлане Довниковић, а „Миклош Радноти и *Црнојорска елеција*“ Петера Хајнермана.

Следи блок текстова који се баве савременијим темама: Новка Шокица-Шуваковић говори о дигитализацији грађе БМС, Бранислава Аврамовић и Иванка Клајн о истраживању цитираности радова истраживача у домаћим и страним изворима, а Соња Ивановић о одељењу за аудиовизуелне документе Француске националне библиотеке. Библиотеку Центра Помпиду представља Милица Цветковић, а стратегију дигитализације Баварске државне библиотеке Клаус Цејнова (преведен текст). Објављен је још један превод, „Управљање знањем као нова функција библиотека“, Екатерина Александровне Шибаева, и три приказа Душице Грбић: пројекта *Горажданска шtamпарија 1519-1523*, Каталога старих књига Градске библиотеке Панчево и нових каталога ћириличних књига Украјинске националне библиотеке.

Вести Библиошке Матице српске у броју 74. за април 2010. године доносе информације о раду БМС у протеклом периоду, изложбама, новим књигама, јубилејима, посетама, дародавцима, стручном усавршавању библиотекара ове установе, раду матичних служби војвођанских библиотека и извештаје са седница управног и надзорног одбора БМС. Објављен је списак наслова нових књига и електронских публикација које су припремљене за штампу или су објављене у Војводини у прва три месеца ове године. Представљена је Милица

Цветковић која је ангажована на пословима каталошко-библиографске обраде публикација на романском језику и преведен интервју са Бруном Расином и Умбертом Еком „Књига неће умрети“ (*L'Express*, 2009). Е-издање *Вести* доступно је на сајту Библиотеке Матице српске.

Први број *Инфошке* у овој години (април 2010) доноси научне радове Т. Ерјавца „Смернице иницијативе за кодирање текста и њихова локализација“, А. Елиа и С. Виетри „Лексикон-граматика и семантички веб“, Б. Калезић „Софтверска пиратерија у Србији“ и С. Гуцул-Милојевић „Властита имена у екстракцији информација“.

Следе прилози М. Стиковић „Прва европска летња школа Култура и технологија“, А. Софронијевића „Један поглед на Етику у науци и култури – Међународна научна конференција, Београд, 25. и 26. септембар 2009. године“, В. Петровић „Библиотечко-информациони центар Економског факултета у Сарајеву“ и Н. Васиљевић „Путујући кроз транзицију: од преживљавања до процвата, Карен Калхун OCLC“. Главни и одговорни уредник је др Цветана Крстев.

Високошколске библиотешке су електронско стручно гласило Заједнице библиотека универзитета у Србији. У броју два, за ову годину, о одбрањеном докторату Александре Павловић на Катедри за библиотекарство и информатику Филолошког факултета у Београду пише мр Сања Антонић. Тема рада је „Међубиблиотечка позајмица у Србији: развој и трансформација у складу са трансформацијом комуникационог система у науци“. Библиотеку Високе школе за пословну економију и предузетништво из Београда представља књижничар Татјана Аврамовић, а ту је и извештај са 42. годишње конференције Удружења библиотекара Мађарске у Баји (15-17 јул 2010) мр Сање Антонић и превод текста Ellyse Kroski, „Search Engine Wars Redux“.

„IFLA дискутује о Гугловом споразуму“, наслов је текста Татјане Брзуловић Станисављевић у првом броју *Високошколских библиотешка* у овој години. Драгана Михаиловић, Цвета Костов и Наташа Дакић анализирају шесте Међународне сусрете библиотекара слависта у Сарајеву (18-21. априла 2010), а Миљана Тодоровић пише о стручном скупу библиотекара у Бијељини под називом „Библиотеке будућности – перспективе и развој“ (21-23. април 2010). Утиске са Сајма књига у Лајпцигу (18-21. март 2010) даје Адам Софронијевић, а вашој пажњи препоручујемо и превод написа С. Rockelle Strader, „Кључне речи или предметнице“. Главни и одговорни уредник је мр Вера Петровић. Електронска издања *Инфошке* и *Високошколских библиотешка* доступна су на сајту Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ у Београду, односно на сајту Заједнице библиотека универзитета у Србији.

Овог лета изашао је и 16. број одличног чачанског *Гласа библиотешке*, који још увек није доступан у електронској форми. Примећујемо прилоге аутора

које срећемо у више других периодичних публикација: Весне Ињац-Малбаша („Садашњи и будући корисници веба у библиотекама“), Тамаре Бутиган-Вучај („Математика за све: дигитална библиотека“), Милета Тасића („Отисак длана“), Адама Софронијевића („Зашто нам је потребан бизнис модел библиотеке“)...

Први текст потписују Богдан Трифуновић и Александар Вукајловић, а односи се на управљање информацијама у процесу дигитализације библиотечке грађе. Др Светлана Мирчов представља библиотеку Правног факултета на Београдском универзитету, мр Љубица Ђоровић картографску збирку Аћимовић у Библиотеци града Београда и моделе презентације, Оливера Недељковић активности руских библиотека у Години породице 2008, а Наташа Поповић разматра набавну политику у библиотекама.

Ту је и текст мр Маријане Матовић „Из бележнице Миливоја Филиповића“ у рубрици *Наслеђе и иоршреш Марије Јованцаи* из пера Гордане Ђилас. О библиографији *Пољска* Марије Орбовић пише мр М. Матовић, а о каталогу старих књига панчевачке библиотеке, *Рађање словесног прага* Жарка Војновића, мр Дејан Вукићевић. Прилоге за чачанску библиографију даје Марија Орбовић, а анализу рада и активности чачанске библиотеке Даница Оташевић.

Пример узорног гласила је свакако и крушевачка *Савремена библиотека*. Из штампе је изашао нови 27. број. У овом издању разматрају се актуелне теме из библиотечко-информатичке делатности (као што су отворен приступ знању, Веб 2.0 технологије, дигитализација и електронски ресурси) и представљају занимљиви програми и различите активности у библиотекама Србије. Сходно устаљеној концепцији гласила крушевачке библиотеке, прилозима су обухваћене и важне библиотечке и културне теме завичајног карактера. Поред бројних домаћих аутора, специјално за ово издање писали су и аутори из Босне и Херцеговине, Чешке и САД-а.

У рубрици *Савремени шокови* објављени су следећи прилози: мр Зоран Здравковић: „OPEN ACCESS концепт и формирање информационог друштва“, Адам Софронијевић: „Примена WEB 2.0 технологија у библиотекама: библиотека 2.0 и предузеће 2.0“, Мајкл Портер: „Изгубљени без ње – библиотеке која тражи нови делотворан приступ електронским садржајима и инфраструктуру за њихову дистрибуцију“, Зденек Улир: „Манускрипторијум: стварање амбијента за виртуелно истраживање

историјских извора“, Драган Голубовић: „Дигитализација као вид повезивања библиотека у региону“, Весна Ињац: „Сарадња OCLC-а и Народне библиотеке Србије“, Тамара Бутиган: „Европски пројекат ACCESS IT: обука за дигиталне библиотекарџе“, Добрила Бегенишић: „Библиотеке будућности – перспективе и развој“ и Ана Ивковић: „Европско удружење медицинских библиотекара: сарадња и размена као услови професионалног усавршавања“.

Наредна рубрика, *Кроз библиотеке*, доноси написе: Богдана Трифуновића: „Дигитализација Едиције 'Златна књига'“, Нермине Дуран: „Библиотека – место за креативно одрастање“, Милоја Радовића: „Савремена библиотека – кућа радости и знања“, Драгана Новаковића: „Ерски кабар: забавни програм чајетинске библиотеке“, Наде Димитријевић: „Савремене тенденције у јагодинској библиотеци“, Светлане Довниковић: „Електронска обрада библиотечке грађе посебних збирки у Библиотеци Матице српске“, Милијане Барјактаревић: „Периодика некад и сад“, Весне Петровић: „Манастирске и црквене библиотеке“ и Здравке Радуловић: „Центар за црквене студије – библиографска презентација рада“.

У *Завичајној мрежи* Љубица Петковић пише о јубилејима крушевачког библиотекарства и библиотекарству трстеничке општине, мр Снежана Ненезић о представљању библиотека Расинског округа на Библионету 2010. и дигитализацији рукописа Кузмана Николића, Ивана Стефановић о библиотеци Миомира Ристовића Харија, Слађана Ракић о библиотеци крушевачке гимназије, а Даниела Стошић о англицизмима у библиотекарском терминолошком речнику.

Међу *Калимаховим насављачима* нашли су се Добрило Аранитовић, добитник Награде *Стојан Новаковић* за 2009. и Весна Ињац-Малбаша, добитница Награде *Ђура Даничић* за 2009. годину. Часопис нема доступну електронску верзију.

У октобру је изашао седми број годишњака Библиотеке „Браћа Настасијевић“ из Горњег Милановца, *Слово Ђурилово* (7/2010). Сви текстови у броју посвећени су Момчилу Настасијевићу и активностима Библиотеке. Аутори прилога су: Александар Јерков, Ана Боловић, Борисав Челиковић, др Миладин Ђосовић, Добрило Аранитовић... Главни и одговорни уредник је Мирјана Глишовић.

Лист Народне библиотеке „Вук Караџић“, *Крагујевачко читалиште*, прати активности крагујевачких библиотекара

и читалаца. У јунском броју (29/2010) доноси низ текстова који су као тема броја посвећени раду и анимирању деце као читалаца: Елизабете Георгиев „Зашто је библиотека право место за малог човека?“, Красимире Александров „Традиционалне функције и савремене методе у библиотекама за децу“, Милоја Радовића „Дечје одељење – огледало савремене библиотеке“ и прилоге о радионицама за децу у борској и крагујевачкој библиотеци, Весне Јовановић и Војислава Шћепановића. У рубрици *Хоризонти* објављени су чланци о микрофилмовану *Полијинке* (Жељко Младићевић), музејским библиотекама (Катарина Крстић), матичној делатности Библиотеке града Београда (Анђела Иванић) и „библиотекарима као мосту између ученика и њихових предавача“ (М. L. Мсадоо). Остали текстови посвећени су књижевним и завичајним темама, препорукама за читање и догађањима у крагујевачкој библиотеци у протеклом периоду. Уредница је Марија Ракић-Шаренац, а нисмо успели да пронађемо е-издање овог листа.

Пред нама је први број *Библиозоне* (1/2010), гласила нишке библиотеке. Излазиће полугодишње у папирном и електронском облику, а главни и одговорни уредник је Александра Ацић. У импресуму се наводи да део заслуга за покретање часописа припада заменику уредника Емилији Радмиловић.

Графички и форматом, *Библиозона* личи на већ постојеће библиотечарске часописе. Уз више имена наших колега чије радове читамо у другим гласилима, налазимо и већи број текстова оних који ретко објављују, а имена једног броја аутора су нам мање позната или потпуно непозната. Видимо да је гласило подстакло стручну промоцију нишких библиотечара и отворило нове путеве њиховог повезивања са библиотечком заједницом, што свакако треба поздравити, а са почетничким и концепцијским слабостима редакција ће се временом већ изборити.

О темељним вредностима библиотечарства некад и сад пише Весна Ињац-Малбаша, Драган Ивановић и Душан Сурла о информационим системима за креирање и коришћење научних садржаја, а Елизабета Георгијева и Надица Костић о „јестивим књигама, временским бакицама, СМС тајнама, књиговању и чаробној земљи Библиоландији“. Миле Тасић и Александар Радовић своје прилоге посвећују раду завичајних одељења у суботичкој библиотеци и Библиотеци Матице српске. Владислава Сара Ивковић-Марковић пише о „програмима као начину превладавања искушења библиотеке без папира“, а Данијела Богојевић о библиотечарству као професији будућности. Станка Јовичић представља превод издања стандарда за библиографски

опис ISBD, а њена колегиница из Библиотеке града Београда, Сања Цвркота, библиографије у издању Центра за црквене студије у Нишу.

Уредница Александра Ацић представља пројекат библиотеке за слепе и слабовиде чију реализацију планира нишка библиотека, Влада Цветичанин културну мисију ове установе, Марјана Стефановић и Марија Чупић пројекат *Европеана локал*, Гордана Ивковић нишку референсну збирку, Саша Луковић Васиљевић активности дечјег одељења нишке библиотеке, а Мирослава Алексић разматра библиографску обраду фототипских издања монографских публикација. О јавној набавци књига у нишкој библиотеци, што је својерстан куриозитет, пише Сузана Станковић, а завршне стране часописа резервисане су за поезију и прозу. Електронско издање је, за разлику од других часописа код нас и из разлога познатих издавачу, заштићено, тако да не можете преузимати појединачне текстове, па чак ни садржај броја.

Новине Београдског читалишта у броју 43. за фебруар-јул 2010. доносе извештај о раду Библиотеке града Београда у прошлој години, који потписује директор и главни и одговорни уредник часописа Јасмина Нинков. Библиотека бележи рекордан број чланова и снажно учествује „у информативном, културном, социјалном животу Београда и Србије“, наводи се у извештају.

У новом броју приказан је историјат и рад Матице српске, Народне библиотеке у Јагодини, дигитализација посебних фондова Библиотеке града Београда, прослава дана БГБ и њена кампања за подстицање читања. Читамо интервјуе са Паскал Делпеш, аташеом за културу Амбасаде Француске и директорком Француског културног центра, Михајлом Пантићем и Гојком Божовићем, као и текст о задужбинарству код Срба.

Међу приказима нових књига издавајемо два: приказ репринта *Ошмени траг: Грихишвајсенберт, Алба Грека или Београд* (издавач БГБ, уредник, писац предговора и коментара је Љубица М. Ђоровић) и студије Јована Пејчића *Заснови Глигорија Возаровића* (друго допуњено издање, Admiral Books). Уредник часописа је и даље Станиша Нешић, а у редакцији је и Александра Вићентијевић. Новине су доступне на сајту Библиотеке града Београда у pdf формату.

Годишњак библиотечара Срема, издање Дружнице библиотечара Срема и сремскомитровачке библиотеке, слави десет година излажења. У новом броју (10/2009) Весна Петровић и Душанка Милорадић објављују извештај о раду библиотека у Срему у 2009. го-

дини. Најважнији догађај је, свакако, обележавање 160 година постојања шидске библиотеке и њено пресељење у нову зграду. Овом јубилеју посвећени су прилози Славице Варничкић, академика Мира Вуксановића и Српена Угричића.

Весна Ђосић пише о петсто година постојања манастира Крушедол, Невенка Мрђа о легату проф. др Хаџи Милутина Стојковића, Живка Матић о новим програмима у сремскомитровачкој библиотеци, а Стеван Тир о библиотеци прехрамбено-шумарске и техничке школе у овом граду. Радослав Нешић потписује текст „Савремена школска библиотека“, Миланка Андрејић текст „Мој омиљени читалац“, а Наташа Филип „Забавно библиотекарство“.

Ружица Станковић приказује капитална издања *Горазданске шћамјарије 1519-1523*, Љиљана Савић *Автобиографију Јована Суботића*, а Весна Степановић нова издања инђијске библиотеке. Годишњак нам даје портрете Наташе Филип, „библиотекара с харизмом“ и Весне Ђосић, „лучоноше у библиотекарству Срема“. Следе бројни прилози посвећени активностима сремских библиотека, стручним скуповима, завичајној тематици и завичајне библиографије.

Годишњак Народне библиотеке „Стојан Трумић“ у Тителу за 2008. годину (2/2009), доноси детаљни извештај уреднице гласила и директорке библиотеке, Душанке Бувач, о раду библиотеке у 2008. години. Лазар Чурчић веома савесно представља библиотеке у тителској општини и њихов рад у 2008. години. Реч је о школским библиотекама, једној предшколској и библиотеци Римокатоличке цркве у овој вароши. Драган Колак се бави грађом за завичајну збирку тителске библиотеке, а посебна вредност броја су штампани прилози са научног скупа о Лукијану Мушицком у Тителу. Аутори саопштења су: академик Миро Вуксановић, проф. др Мирјана Стефановић, проф. др Драган Бараћ, Радославка Сударушић и Лазар Чурчић. Проф. др Милош Ковачевић је имао саопштење али оно није пренето у *Годишњаку*.

Лепа пажња посвећена је *Библиографији Русина у Југославији 1918-1980. године*, Марије Чурчић. Часопис преноси похвална слова Мира Вуксановића, Марије Јованцаи, Миколe М. Цапа, као и осврт аутора на *Библиографију*. Следе прилози о калиграфији и калологији, *Шајкашком иласу*, Исидори Секулић, Милошу Јефтићу, Авраму Ђукићу, Лази Костићу, др Лазару Мирковићу и Миклошу Раднотију. Све у свему, реч је о занимљивом завичајном издању које је, захваљујући ангажовању Лазара Чурчића и Друштва за историју писма, књига и читања, окупило угледне ауторе.

Уводна реч уреднице Милице Кирћански у новом *Библиотечком путоказу* (бр. 22 март 2010), часопису за децу новосадске библиотеке посвећена је „информацији као путу до знања“, следе вести о раду дечјег оде-

љења ове библиотеке и прикази нових књига. Из шароликог садржаја издвајамо рубрику *Библиотеке у свету* и прилог о јавној библиотеци у градићу Плезантону који се налази на источној обали залива Сан Франциско. **Путоказ** нема своје електронско издање.

Библиотекарству је у *Библиопису*, шестомесечнику за књижевност, уметност, културу и библиотекарство неготинске библиотеке (2/2010), посвећена последња страна. У рубрици *Библиотечарство*, дат је списак књига које је ова установа објавила. Уредник је Власта Младеновић.

Библиотечарство Српске је „часопис из области библиотекарства и библиотечно-информационе дјелатности“ Друштва библиотекара Републике Српске. Главни и одговорни уредник је мр Алекса М. Алаџић, адреса редакције је у Источном Сарајеву, где се и штампа, а на публикацији је наведен Вишеград као место издања. Излази у тиражу од 300 примерака.

Оно што прво примећујемо у овом броју (2/2010) је квалитетније графичко решење, што упућује на то да су библиотекари Републике Српске поклонили више пажње свом гласилу.

Др Милена Максимовић пише о традиционалним и новим задацима данашњих библиотекара, мр Жељка Комленић о томе како је припадност великим библиотечно-информационим системима пречица за развој библиотека и примену европских стандарда, проф. Биљана Биљбија о сигурности и ризицима деце

на Интернету, а Александар Стокић о значају и улози Интернет маркетинг плана у библиотечком пословању. Проблематиком школских библиотека баве се проф. Милка Давидовић и мр Добрила Бегенишић, а Маријана Петронић потписује текст „У потрази за византијском ренесансом“.

Предности и недостатке поклона као вида набавке библиотечке грађе, на примеру Народне библиотеке Србије, разматра Весна Глушчевић, а библиотечно законодавство у Републици Српској и земљама у окружењу Драган Мићић. Легат Јована Дучића у библиотеци у Требињу представља Љиљана Нинковић, а професор Војислав Максимовић подсећа на јубилеј сто двадесет година од оснивања библиотеке Српског пјевачког друштва „Слога“ у Сарајеву.

Примећујемо да су обрађене теме од значаја, пре свега за библиотекаре овог ентитета, и да се редакција у потпуности усредсредила на домаће снаге. Са новом уредницом, Љиљаном Кнежевић, часопис се у потпуности сели у Источно Сарајево и можемо да очекујемо његов даљи напредак и ширење круга сарадника у наредном броју. Е-издање је доступно на сајту Друштва библиотекара Републике Српске.

Горан Траиловић

